

Γιατί οι ομοφυλόφιλοι ονομάζονται και «αδελφές»;

Παρ' ότι στην σύγχρονη εποχή, η ομοφυλοφιλία αποτάσσεται -υποκριτικά- από την χριστιανική Εκκλησία, ως κάτι ανόσιο και μιαιρό, εν τούτοις δεν ήταν ανέκαθεν αυτή η στάση της...

Στο Βυζάντιο, η ιδιαιτερότητα αυτή, όχι μόνο ήταν ανεκτή, αλλά είχε ουσιαστικά και την εκκλησιαστική κάλυψη, καθώς η νόμιμη συμβίωση ή και γάμος μεταξύ ομοφυλόφιλων, δεν ήταν σπάνιο φαινόμενο.

Καθώς, η ομοφυλοφιλία, δεν ήταν -ούτε και είναι- άγνωστο φαινόμενο στις τάξεις της Εκκλησίας (τουναντίον μάλιστα), για να δώσει μια νομιμοφάνεια στις σχέσεις αυτές, επινόησε την λεγόμενη «αδελφοποίηση» (ή «αδελφοποιία»). Με την ορολογία αυτή, νοείται η με θρησκευτική τελετή -δήθεν πνευματική- ένωση δύο ανδρών, για την οποία γράφτηκε και επίσημη ευχή «εις Αδελφοποιίαν πνευματικήν», που διαβαζόταν από τον ιερέα μπροστά από το Ευαγγέλιο. Η «Ακολουθία της Αδελφοποιίας» όμως, είναι ολόγεια με την Ακολουθία του -γνωστού ετερόφυλου- Γάμου (ζευγάρι εμπρός από τον ιερέα, Ευαγγέλιο, κεριά, κουμπάρος, συγγενείς κ.τ.λ.).

Στην πραγματικότητα δηλαδή, δεν πρόκειται για καμμία πνευματική ένωση, αλλά για κανονικό γάμο μεταξύ ανδρών και ευλογία από τον ιερέα της σαρκικής ομοφυλόφιλης ένωσης. Αυτό ομολογείται και από το ίδιο το «Πηδάλιον», στο οποίο αναφέρεται χαρακτηριστικά, ότι οι άνδρες κατά την αδελφοποιησία «υπανδρεύονται αναμεταξύ των». Το «Πηδάλιον» απαγορεύει τέτοιες τελετές χαρακτηρίζοντας τους νυμφίους ως «ψευδαδελφοποιητούς», που ικανοποιούν «τας ηδονάς και τα σαρκικά των θελήματα»: «*Η δε λεγομένη αδελφοποιησία είναι εμποδισμένη από το λε' κεφ. του ιγ' τίτλου του ε' βιβλίου του νόμου (σελ. 217, της Γιουρ Γραικόρ.) τελείως να μην γίνεται, και αποβεβλημένη εστίν από την Εκκλησίαν του Χριστού... Όθεν η τοιαύτη αδελφοποιησία όχι μόνον δεν γίνεται, ή λογίζεται τελείως εμπόδιον εις το να υπανδρεύωνται αναμεταξύ των οι τοιούτοι*

ψευδαδελφοποιητοί, αλλ' ουδέ όλως πρέπει να γίνεται. Απόβλητον γάρ εστι τούτο από την Εκκλησίαν του Χριστού, ως πολλών κακών και απωλείας πρόξενον ψυχικής εις τους περισσοτέρους, και ύλη δια να πληρόνουν τινες τας ηδονάς και τα σαρκικά των θελήματα, καθώς η δοκιμή μυρία έδειξε τα παραδείγματα κατά διαφόρους καιρούς και τόπους». («Πηδάλιο», «Περί συνοικεσίων», κεφάλαιο Ι').

Τις ίδιες λέξεις (αδελφοποίησις, αδελφοποίητος) χρησιμοποιούν οι ιστορικοί στην περίπτωση της ένωσης στην εκκλησία των μετέπειτα Αρμένιου αυτοκράτορα του Βυζαντίου, Βασιλείου Α' και του μοναχού Νικολάου...

Περί το 840, ρακένδυτος, με ένα ραβδί στο χέρι κι ένα δισάκι στον ώμο έφτασε ο Βασίλειος μια Κυριακή απόγευμα αναζητώντας την τύχη του στην Κωνσταντινούπολη. Αφανισμένος από την κούραση, κατασκονισμένος κι ενώ κόντευε να νυχτώσει πλάγιασε κάτω από τα προπύλαια της εκκλησίας του Αγίου Διομήδη, που βρήκε μπροστά του, όπου δεν άργησε να αποκοιμηθεί βαθιά, χωρίς καθόλου να προσέξει και όπως έτυχε.

Ο Νικόλαος, ηγούμενος του μοναστηριού, που παράρτημά του ήταν η εκκλησία (σύμφωνα με το Theophanes Continuatus, 5.9, σελ.223, ή προσμονάριος σύμφωνα με τον Συμεών το Λογοθέτη, «Περί Μιχαήλ και Θεοδώρας», 11, εκδ. Μπέκερ, σελ. 656) με έκπληξή του βλέπει τον καλοφτιαγμένο κοιμώμενο νέο. Το πρωί τον ξυπνά, τον προσκαλεί να τον ακολουθήσει και τον καθίζει στο τραπέζι. Του κάνει λουτρό και του δίνει καινούρια ρούχα («λούσας αυτόν και ιμάτιον περιβαλών»), συζούν («ομώροφον είχε και ομοδίαιτον», «Χρονικό» του Γεωργίου του Μοναχού στον Ίστριν, 2:5) και τελικά η γνωριμία τους πολύ σύντομα καταλήγει σε γάμο· ενώνονται με τελετή στην εκκλησία: «Τη δευτέρα ημέρα απελθών μετ' αυτού εις το λουτρόν ήλλαξεν αυτόν και ελθών εν τη εκκλησία εποίησεν αδελφοποίησιν μετ' αυτού και συνηφραίνοντο εν αλλήλοις» (Γεωργίου Μοναχού στον Μόραβτσικ, σελ. 120.) Η τελευταία φράση θυμίζει το βιβλικό «και συνευφραίνου μετά γυναικός της νεότητός σου» (“Παροιμιαί”, 5:18), που αναφέρεται σε σχέση άνδρα και γυναίκας.

Στην ένωση αυτή, δεν υπάρχει καμμία νύξη φυλετικής ή οικογενειακής παραμέτρου για τη σχέση, ούτε για ανταλλαγή αίματος. Δεν έχει στρατιωτική σημασία, ούτε αναφέρονται συνθήκες, που να την προκάλεσαν (π.χ. διάσωση από κίνδυνο, σοβαρή ασθένεια κ.λπ.) Τόσο ο Βασίλειος όσο και ο Νικόλαος είχαν ζώντες αδελφούς με τους οποίους διατηρούσαν τακτικές και στενές επαφές, έτσι η πράξη τους δεν ήταν αποτέλεσμα επιθυμίας να αποκτήσουν αδελφό. Για τον -αγράμματο- Βασίλειο αναφέρονται τουλάχιστον δύο αδελφοί, οι Βάρδας και

Μαριανός, οι οποίοι μάλιστα τον βοήθησαν στην μετέπειτα οργάνωση της δολοφονίας του αυτοκράτορα Μιχαήλ Γ΄, ο δε Νικόλαος είχε αδελφό έναν γιατρό, ο οποίος φρόντισε να έρθει ο Βασίλειος σε επαφή με την αυτοκρατορική αυλή.

Πρόκειται καθαρά για μια προσωπική σχέση, που έγινε για τους προσωπικούς λόγους του καθενός. Ο ηγούμενος «ευφραίνεται» από τον καλοφτιαγμένο Βασίλειο, ο οποίος, αν δεν είχε βρει τον ηγούμενο, πιθανόν θα συνέχιζε να κοιμάται στους δρόμους. Για την ιστορία, ας αναφερθεί πως ο Βασίλειος έκανε και δεύτερο γάμο με άνδρα, αυτή τη φορά με τον γιο μιας πλούσιας χήρας, τον Ιωάννη.

Για λόγους κοινωνικού κατατρεγμού η Εκκλησία -αντίθετη στην παράδοσή της- με εγκυκλίους της (7/2/1834, 26/9/1862) απαγόρευσε τελικά την τελετή της αδελφοποιίας, απειλώντας με τιμωρίες τους παραβάτες λαϊκούς και ιερείς. Αδελφοί και αδελφές λέγονται οι μοναχοί/ές, αδελφάτα τα θρησκευτικά σωματεία, ενώ από την τελετή της αδελφοποιίας προέκυψε και ο χαρακτηρισμός των ομοφυλοφίλων: Αδελφές.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΙΝ

(Άγιον Όρος, μονή Παντελεήμονος, φύλλα 60-62)

Ποιεί ο ιερέυς ευλογητόν, τρισάγιον, Παναγία τριάς, Πατέρ ημών, ότι σου έστιν, απολυτίκιον της ημέρας, και κοντάκιον και του αγίου της μονής, ωσαύτως και το κοντάκιον και θεοτόκιον. Είτα τίθησιν το άγιον Ευαγγέλιον εν τω αναλογίω και τίθησι τας δεξιάς χείρας επάνω αυτού οι μέλλοντες αδελφοί ποιηθήναι, κρατούσι δε κηρούς άπτοντας και ο ιερέυς λέγει τας ευχάς μεγαλοφώνως.

Αγαπητοί ηκούσατε την ευαγγελικήν φωνήν την λέγουσαν, του Κυρίου δεήθωμεν, ταύτα εντέλλομαι υμίν ίνα αγαπάτε αλλήλους και του μεγάλου Παύλου λέγοντος· η αγάπη ου ζηλοί, η αγάπη ου περπερεύεται, ουκ ασχημονεί, η αγάπη ου ζητεί τα εαυτής, ου λογίζεται το κακόν, η αγάπη ουδέποτε εκπίπτει εν Χριστώ τω Θεώ ημών, ως και Δαβίδ προφητικώς φάσκει· ιδού δη τι καλόν, ή τι τερπνόν άλλ' ή τό κατοικείν αδελφούς άμα εν αγάπη Θεού. Πορεύεσθε πάντοτε

νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

Είτα λέγει την συναπτήν· εν ειρήνη του Κυρίου δεηθώμεν.

Υπέρ της άνωθεν ειρήνης και τής σωτηρίας των ψυχών ημών, του Κυρίου δεηθώμεν...

Και αλλάσσουν τας χείρας αυτών εν τω Αγίω Ευαγγελίω. ο έχων άνω τίθησιν υποκάτω. Είτα επεύχεται ο ιερεύς λέγων την ευχήν ταύτην του Κυρίου δεήθωμεν.

Δέσποτα Κύριε ο Θεός ημών, ο ποιήσας τον άνθρωπον κατ' εικόνα σην και ομοίωσιν, και δους αυτώ εξουσίαν πάσης σαρκός αιδίου, ο ευδοκήσας τους αγίους σου αποστόλους Φίλιππον και Βαρθολομαίον αδελφούς γενέσθαι, ου δεσμουμένους φύσεως, αλλά πνεύματος αγίου κοινωνία, ο και τους αγίους σου μάρτυρας Σέργιον και Βάκχον αδελφούς γενέσθαι αξιώσας, αυτός ευλόγησον και τους δούλους σου τούτους, όδεινα και όδεινα, ου δεσμουμένους φύσεως αλλά πίστεως τρόπω· δός αυτοίς, Κύριε, του αγαπάν αλλήλους αμισήτους και ασκανδαλίστους είναι πάσας τας ημέρας της ζωής αυτών· πρεσβείαις της αγίας Θεοτόκου και πάντων των αγίων σου, ότι σον το κράτος και σου έστιν ή βασιλεία και η δύναμις και η δόξα, του πατρός και του υιού και του Αγίου Πνεύματος.

Του Κυρίου δεηθώμεν. Κύριε ο Θεός ημών, ο εν τη κατά σάρκα σου οικονομία Ιάκωβον και Ιωάννην, υιούς Ζεβεδαίου, ου κατηξιώσας αδελφούς γενέσθαι, αλλά μαθητάς και αποστόλους αναδείξας· αυτός και νυν, τους δούλους σου τούτους τους πνευματικήν αγάπην εαυτούς αγαπήσαντας, εν ειρήνη και ομονοία διατήρησον πάσας τας ημέρας της ζωής αυτών, εργαζομένους τας εντολάς σου. Και κατεύθυνον την οδόν αυτών, την λαμπάδα αυτών άσβεστον διατήρησον, συγκαταρίθμων αυτούς μετά των πέντε φρονίμων παρθένων, σώσον, ελέησον αυτούς ένεκεν του ονόματός σου το επεκεκλημένον υπ' αυτούς και καταξίωσον αυτούς χάριν ευρείν ενώπιόν σου, ότι ουκ ην τα σαρκικά ως τα πνευματικά.

Ὅτι ελεήμων και φιλόανθρωπος Θεός υπάρχεις, και σοι την δόξαν αναπέμπομεν
τω Πατρί και τω Υιώ και τω Αγίω Πνεύματι. Αμήν.
Του Κυρίου δεήθωμεν.

Κύριε ο Θεός ημών, ο συναθροίσας τους αγίους σου αποστόλους εν νεφέλαις και
ενώσας αυτούς ενταύθα αδελφούς εν διλήμματι αγίω, εις ειρήνην και
σωφροσύνην εις αγάπην ανυπόκριτον και εις έργα αγαθά εργαζομένους τας
εντολάς σου, χάριτι και οικτιρμοίς και φιλανθρωπία του μονογενούς σου Υιού,
μεθ' ου ευλογητός ει, συν τω παναγίω και αγαθώ και ζωοποιώ σου πνεύματι.
Αμήν.
Του Κυρίου δεηθώμεν...

Ελέησον ημάς, ο Θεός, κατά το μέγα σου έλεος -δεόμεθά σου- έτι δεόμεθα υπέρ
των γενομένων αδελφών όδεινα και όδεινα ελέους, υγείας, ζωής, και σωτήριας,
και αφέσεως των αμαρτιών είπομεν.
Ὅτι αγαθός και φιλόανθρωπος Θεός υπάρχεις, και σοι την δόξαν αναπέμπομεν.

Τροπάριον ήχος πλάγιος β'.

Τω συνδέσμω ταις αγάπαις συνδεόμενοι οι αυτάδελφοι τω δεσπόζοντι των όλων
εαυτούς Χριστώ αναθεμένοι, ωραίους πόδας εξατενίζοντες ευαγγελιζόμενοι
πάσιν ειρήνην.
Και ασπάζονται το Άγιον Ευαγγέλιον και αλλήλους και απόλυσις.